

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА
МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 13 (56)
Частина II

Заснований в 1996 році

Рівне – 2016

ББК 74.20

О - 59

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць.

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 13 (56). Частина II. — Рівне: РДГУ, 2016. — 154 с.

Збірник наукових праць підготовлено за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Становлення і розвиток особистості людини як суб'єкта власного життя» (до 70-ліття з дня народження С.Пальчевського), організованої Управлінням освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації, Рівненським державним гуманітарним університетом і Рівненським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти 10-11 березня 2016 року та містить статті з питань акмеологічного підходу в становленні й розвитку майбутнього фахівця та навчально-виховного простору інноваційної освіти.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних працівників, вихователів та вчителів, викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Безкоровайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Воробйов Анатолій Миколайович – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Войтович Ігор Станіславович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Поніманська Тамара Іллівна – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Руденко Володимир Миколайович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

Сверлюк Ярослав Васильович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Тищук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 3 від 31.03.2016 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додатки до постанови ВАК України від 11.10. 2000 р. № 1 – 03/8 і від 30.03.2011 р. № 1 – 05/3).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 10 — 5.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2016

The summary. The problem of training the teachers of the humanities, the formation of their productive pedagogical thinking that promotes the full realization of creativity, the usage of innovative methods and creative techniques are revealed in the article.

Key words: productive pedagogical thinking, new method, the creative method, simulation game, polylogue, a teacher of the humanities.

Рекомендовано до друку.
Д-р. пед. наук, проф. О.Б. Петренко.

Одержано редакцією 21.01.2016 р.

УДК: 372. 853

М.В. ОСТАПЧУК

ПРИНЦИПИ СУГЕСТОПЕДАГОГІКИ У НАВЧАННІ ШКОЛЯРІВ ФІЗИКИ

Резюме. У статті розкриваються аспекти впливу на емоційно-ціннісні особистісні компоненти учнів, як такі, що розвивають позитивне ставлення школяра до фізики, знімають дизфункцію зайвої напруги у навчальному процесі, сприяють розвитку й саморозвитку особистості учня і вчителя. Дано теоретичне обґрунтування сугестопедичної технології навчання, показано на конкретному прикладі застосування сугестопедії на уроках фізики.

Ключові слова: навчальний процес, фізика, емоційно – ціннісний, особистісний, сугестопедагогіка.

Постановка проблеми. Намагання вчити дітей легко, радісно й ефективно було властиве кращим представникам педагогічної думки і практики здавна. У боротьбі з відживаючими нормами середньовіччя в освіті його зокрема висловив основоположник педагогіки нового часу, автор «Великої дидактики» Я.А. Коменський (1592-1670). Обумовивши принцип природовідповідності у вихованні, він першим із педагогів, відав усього себе справі перетворення навчального закладу з місця бездумного зібрання, тілесних покарань, приниження дитини у храм розумного радісного навчання. Критикуючи сучасні йому школи, педагог назвав їх не «місцем для приємних занять», а «шттовханиною», де застосовувався «... настільки суворий метод, що школи перетворилися в страховище для дітей і в місця знуцання над розумом» [6, 43].

Аналіз досліджень і публікацій. Наукою неодноразово доведено, що для процесу пізнання характерний синергізм мислення і почуття, раціонального та ірраціонального, свідомого і парасвідомого. Останнє, як засвідчує психолог Л.С. Вигодський, не відділене від свідомості якоюсь непрохідною стіною. Процеси, які починаються в ньому, часто продовжуються у свідомості, і, навпаки, чимало свідомого витісняється нами в підсвідому сферу. Існує постійний живий динамічний зв'язок між обома сферами нашої свідомості. Підсвідоме впливає на вчинки людини, виявляється в її поведінці [3, 94].

Важливим для фізики є положення сучасної філософії освіти, згідно з яким новітня методологія пізнання світу розкриває в собі деякі важливі закономірності взаємозв'язку форм інтуїтивного і логічного мислення, зокрема, інноваційного і традиційного, чуттєвого і абстрактного підсвідомого і свідомого, ірраціонального і раціонального тощо. Вона виявляє і «... обмеженість тих видів методології творчості, які абсолютизують тільки одну з цих форм» [7, 48].

Так, зокрема, у Концепції фізичної освіти у 12-річній школі зазначено, що сучасна фізика – найважливіше джерело знань про навколишній світ, основа науково-технічного прогресу і разом з тим – один з найважливіших компонентів людської культури (духовної і матеріальної). Курс фізики дає змогу усвідомити місце і роль людини в природі. Сьогодні функція змісту фізичної освіти – не лише озброїти учнів системою фізичних знань, вмінь і навичок, а й *забезпечити цілісне орієнтування у світі з позицій інтересів людини*, ефективного використання фізичних знань, умінь і навичок для оптимізації стосунків учня з природою, технікою, продовження неперервної освіти протягом життя [2].

Парадигма особистісно-орієнтованої освіти зобов'язує вчителя фізики включати до змісту освіти, крім предметної лінії, що задається освітніми стандартами, навчальними програмами, ще й *емоційно-ціннісні, особистісні компоненти*. У процесі навчання відбувається засвоєння елементів соціального досвіду, які за поглядом І.Я. Лернера поділяються на 4 групи: а) знання про природу, суспільство, техніку, людину і про способи діяльності; б) досвід здійснення відомих способів діяльності інтелектуального і практичного характеру; в) досвід творчої діяльності; г) *досвід емоційно – ціннісного ставлення людей до світу* [4, 181-191].

Важливою умовою формування ставлення до світу є емоційний вплив, дія на почуття школяра, тобто способом засвоєння емоційно – ціннісного досвіду є переживання учня. Як результат – одні діти з раннього дитинства відчують інтерес до навчання, а інші – швидко його втрачають. Аналогічна ситуація спостерігається в процесі вивчення навчальних предметів у загальноосвітній школі: до одного вчителя учні ідуть із задоволенням на урок, до іншого – з примусу. Шляхи виховання інтересу до навчання можуть бути різні. Наприклад, можна вразити школярів непередбачливістю нового знання, ефективністю досліду, власною ерудицією, самостійним досягненням результатів, важливістю вивченого матеріалу, парадоксальністю думки і явища. У всьому цьому простежується одна й та ж закономірність – *вплив на емоцію учня, формування емоційного ставлення до навчання, не хештуючи при цьому переживаннями школяра.*

© М.В. Остапчук, 2016

Але й без врахування емоційного фактора учня можна засвоїти знання, вміння, навички, але викликати цікавість, захоплення, постійне позитивне ставлення до предмета неможливо. Такі вчителі створюють на навчальних заняттях майже військовий порядок, використовують різні типи форм контролю, домагаються позитивних результатів у знаннях відповідно до програми навчального предмета, але у такого вчителя незначне число переможців олімпіад, конкурсів, призерів МАНу. І після, закінчення вивчення курсу навчальної дисципліни, школярі намагаються не згадувати предмет такого вчителя, зокрема, методи його викладання.

Мета статті. Розкрити принципи сугестопедагогіки, показати їх застосування при вивченні фізики.

Виклад основного матеріалу. Щоб усунути дизфункцію зайвої напруги у навчальному процесі, сприяти розвитку і саморозвитку особистості учня і вчителя, розвивати позитивне ставлення учня до фізики, можна використовувати сугестопедичне навчання. В основі сугестопедичного навчання лежать три основні принципи: 1) принцип радості, ненапруженості, концентративної психорелаксації; 2) принцип єдності свідомого– парасвідомого та інтегральної мозкової активізації; 3) принцип сугестивного взаємозв'язку на рівні резервного комплексу [5; 7].

Перший із цих принципів передбачає відчуття радості від навчання, психічну релаксацію і ненапружену концентрацію. Сугестопедія засвідчує, що для концентрації уваги людини не потрібне напруження з її боку, а, навпаки, доцільний психічний спокій, стан розслабленості. Важлива тут психічна релаксація, а не м'язова. Поєднання концентрації з психічною релаксацією є прикладом діалектики в психології, з одного боку – психічне розслаблення, спокій, а з іншого – концентрація уваги, можливості пам'яті, що супроводжується розкриттям резервних глибин психіки учня. Стан консервативної психорелаксації мимохідь виникає в учня паралельно із створенням відповідних зовнішніх умов. Сугестопедія використовує мізерні долі консервативної психорелаксації, спрямовує зусилля учнів на те, щоб кожен з них міг самостійно досягти цього стану. В такому випадку сугестопедія переростатиме в автосугестопедію. Доведено, що почуття радості в сугестопедичному навчанні розпочинається від переборення труднощів, швидкого і легкого засвоєння великих обсягів навчального матеріалу. Один з початкових варіантів сугестопедії за Г. К. Лозановим передбачає поступове переростання сугестопедичного навчання у старших класах у самостійну роботу школярів із консультаціями з боку вчителів.

Принцип єдності свідомого, парасвідомого та інтегральної мозкової активізації полягає у цілеспрямованому використанні вчителем-сугестологом не тільки того, що потрапляє в центр свідомості та уваги учня, а й певних елементів емоційної сфери особистості, установок, мотивацій, інтересів та прагнень, периферійних перцепцій. Тобто поряд з усвідомленими реакціями і функціями школяра використовується й парасвідомо активність. Принцип сугестивного взаємозв'язку на рівні резервного комплексу означає, що навчальний процес завжди повинен відбуватися на рівні не використовуваних внутрішніх резервів учня. У цьому випадку рівень сугестивного взаємозв'язку визначається ступенем їх розкриття.

Для сугестопедії не властива так звана лінеарність навчально-виховного процесу в розумінні сухого, логізованого навчання, відірваного від емоційної присутності. Вона передбачає емоційне вивчення логічно спрямованих навчальних дисциплін і широке застосування логічного компонента під час вивчення емоційно спрямованих дисциплін. За таких умов специфіка навчального предмета не втрачається, оскільки в цьому випадку йдеться про званий емоційно-логічний баланс. Г.К. Лозанов пояснює, що це "... не означає чергування емоційних і міркувально-логічних етапів у ході навчання, а імпрегнування та одночасність цих двох основних боків людської діяльності" [7, 49-76].

Усі ці принципи необхідно реалізувати одночасно, в єдності, за допомогою психічних, дидактичних і артистичних засобів. Наприклад, пізнавальні ігри й ігрові ситуації, під час яких знімаються певні поведінкові й емоційні стереотипи, встановлюється повна довіра в стосунках між учителем і учнем, насамперед, з перших хвилин створюється спокійна, доброзичлива, радісна ситуація, яка досягається, якщо вчитель входить до класу з добрим настроєм і докладє зусиль, щоб його швидко передати дітям. Розповідь невеличкої дотепної історії, жарт, приказка, вірш, демонстрація веселих малюнків або фотографій знімають втому, напруження і сприяють підвищенню працездатності учнів.

Застосування сугестивних засобів у педагогічній практиці може бути спрямоване на три етапи педагогічного процесу: *підготовчий етап, етап засвоєння навчального матеріалу, етап активного відтворення засвоєних знань* [8. 219].

Наприклад, перший урок з теми „*Механічні коливання*” розпочинається так: вчитель заходить до класу з хорошим настроєм, при собі має портфель, у якому лежить камінь. Виймає камінь з портфеля перед усім класом і ставить запитання: „Що буде з каменем, якщо підняти його над Землею на висоту 1,5 м і відпустити?” Для відповіді викликає учня, який має слабкі знання з фізики. Школяр, переважно, замислюючись відповідає: „Камінь упаде на Землю”. В цей момент його потрібно похвалити і сказати, що відповідь правильна. Друге запитання: „Що буде з каменем, якщо його підняти над Землею на висоту 1,5 м, в якій є яма глибиною 1 м і відпустити?” Відповідь дає школяр, у якого знання з фізики, дещо гірші ніж у першого учня. Він впевнено скаже: „Камінь впаде в яму”. Третє запитання аналогічне другому, тільки глибина ями 3 м. Учні повинні пригадати дитячу казку про те, що на глибині 3 м живе зелений каменюїд і він камінь з'їсть.

Наступні запитання складніші для школярів, саме у них відображено фізичну суть: Що буде з каменем, якщо глибина ями до центра Землі? Які сили діють на камінь? Чи стала дія сили земного тяжіння? Яка величина сили земного тяжіння у центрі Землі? Що буде з каменем, якщо зробити отвір у Землі до протилежного боку? Який рух каменя до центра Землі? Який рух каменя в отворі крізь Землю?

На ці запитання відповідають учні, які навчаються на достатньому і високому рівні. Наступним етапом є пояснення нового матеріалу, який усі учні, як свідчить практика, сприймають із захопленням. Для розвитку творчих здібностей можна використати задачу про барона Мюнхгаузена:

- Коли я нарешті дістався Північного полюса, виявив земну вісь, що стирчала з бездонної криниці. Я вхопився за неї і заковав вниз – вісь виявилась абсолютно гладенькою. Невдовзі я випірнув на Південному полюсі. Чи зможете ви визначити, через який час це сталося? З якою швидкістю я пролетів крізь центр Землі? В обчисленнях вважайте Землю однорідною кулею, опором повітря можна знехтувати.

Розв'язок. Коли барон перебував на відстані x від центра Землі, на нього діяла сила тяжіння:

$$\frac{mgx}{R},$$

направлена до центру Землі. Оскільки ця сила пропорційна до відстані від центра Землі, рух барона описується рівнянням гармонічних коливань. Період цих коливань:

$$T = 2\pi \sqrt{\frac{R}{g}} = 84, \text{ хв}$$

Політ крізь Землю в один бік триває половину періоду, тобто 42 хв. Максимальну швидкість руху (в центрі Землі) можна обчислити, використовуючи рівняння гармонічних коливань, або закон збереження енергії.

Вдалим є інший приклад, пов'язаний із продуктивним мисленням при вивченні тем **”Випаровування і конденсація”**, чи **”Вологість повітря”**, як у 8-му та і в 10-му класах.

Зараз ми розглянемо вологість повітря, передусім саме з позицій простих життєвих проявів матінки – природи. Саме ваша уява, а не сліпе наслідування допоможе вам не боятися будь-якого завдання, почуватися впевнено і навіть полюбити розв'язувати задачі та отримувати від цього задоволення.

Урок розпочинається зі створення проблемної ситуації за допомогою казки-загадки “Три троянди”, або легенди про двох закоханих людей, коли дівчина вранці перетворилася в троянду і попросила юнака впізнати її серед інших троянд, які росли у саду. Юнак впізнав дівчину по тому, що на ній не було роси. [1, 10].

Після отримання задоволення від правильної відповіді на загадку, школярі сприймуть матеріал про вологість повітря з легкістю, формули абсолютної, відносної вологості надовго збережуться у пам'яті учнів, вони зможуть більш доказово і переконливо розв'язувати задачі, пов'язані з вмістом водяної пари у повітрі.

Отже, щоб оптимізувати і стимулювати учнів, сприяти їх самореалізації, будувати навчальний процес не втиснутий ні в які рамки треба, щоб:

- завдання для початку уроку були доступні кожному учневі в класі, саме з них необхідно починати урок і опитувати слабких учнів;
- у ході уроку завдання ускладнюються, на найскладніші відповідають школярі, які навчаються на високому рівні.

Даний підхід підкріплює основні положення технології сугестопедичного навчання:

- сугестопедичне навчання – це навчання на основі емоційного навіювання в активному стані, що приводить до надзапам'ятовування;
- комплексне використання всіх вербальних і невербальних, зовнішніх та внутрішніх засобів;
- формування в учня віри у здійсненість завдань навчання;
- постійне позитивне емоційне підкріплення за рахунок естетичних та комфортних умов;
- навіювання думки про дуже великі можливості інтелекту учнів;
- занурення в навчальну дисципліну, концентрування вивчення матеріалу.

Висновки. Характерною ознакою сугестивної технології в психолого-педагогічному напрямі є її висока ефективність, яка дещо перевищує відомі системи навчання. Висока ефективність сугестивного навчання поєднується з яскраво вираженими психотерапевтичним, психогігієнічним і психопрофілактичним ефектами, які ще не вичерпали своїх можливостей і мають великі внутрішні резерви свого розвитку.

Сугестопедагогіка – не випадкове і тим більше не тимчасове явище у світовій педагогіці, її розвиток у ХХ столітті зумовлений складністю соціально-економічних завдань, які висунуло перед освітою так зване століття атомної енергетики.

ХХІ століття, яке починають називати століттям біоенергетики, висуває ще складніші завдання, їх стає дедалі важче розв'язувати засобами традиційної системи навчання. Тому інтерес до нетрадиційних методів, форм та засобів навчання постійно зростає.

Для здійснення такого навчання необхідні: навчальні посібники, системи дидактичних завдань, спеціальна підготовка педагогічних кадрів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Архипова Людмила. Випаровування і конденсація / Л. Архипова // Фізика. – 2009. – № 7 (379), березень.
2. Бугайов О.І. Концепція фізичної освіти у 12-річній загальноосвітній школі / О.І. Бугайов // Фізика. – 2001. – № 27 (111), вересень. – С.1-4.
3. Выготский Л.С. Психология искусства / Л.С. Выготский. – М.: Педагогика, 1987. – 341 с.
4. Дидактика средней школы: Некоторые проблемы современной дидактики / под ред. М.Н. Скаткина. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М.: Просвещение, 1982. – 319 с.
5. Ігнатенко М.Я. Сучасні освітні технології / М.Я. Ігнатенко // Математика в школі. 2003. – № 4. – С. 2-6.

6. Коменский Я.А. Великая дидактика / Я.А. Коменский, Д. Локк, Ж.-Ж. Руссо, Н.Г. Песталоцци: // Педагогическое наследие. – М.: Педагогика, 1988. – С. 11-106.
7. Пальчевський С.С. Сугестопедагогіка / С.С. Пальчевський. – Рівне: Редакційно-видавничий відділ Рівненського державного гуманітарного університету, 2002. – 394 с.
8. Освітні технології: навчально-методичний посібник / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська [та ін.]; за заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А. С. К., 2002. – 255 с.

Н.В. ОСТАПЧУК. ПРИНЦИПИ СУГЕСТОПЕДАГОГІКИ В ОБУЧЕННІ ШКОЛЬНИКОВ ФИЗИКИ

Резюме. В статті розкриваються аспекти впливу на емоційно-ціннісні особистісні компоненти учеників, як такі, що розвивають позитивне ставлення школяра до фізики, знімають дисфункції надлишкового напруження в навчальному процесі, сприяють розвитку і саморозвитку особистості ученика і вчителя. Дано теоретичне обґрунтування сугестопедagogical технології навчання, показано на конкретному прикладі застосування сугестопедagogical на уроках фізики.

Ключові слова: навчальний процес, фізика, емоційно-ціннісний, особистісний, сугестопедагогіка.

M.V. OSTAPCHUK. SUGGESTOPEDAGOGICAL PRINCIPLES IN TEACHING PHYSICS STUDENTS

The summary. This article describes aspects of influence on emotional values, personal peculiarities of pupils as such that develop the positive attitude of a pupil to Physics, eliminate dysfunctions of superfluous stress in the educational process; favor the development and selfeducation of the pupil's and the teacher's personality. There is also theoretical basis of suggestive technology of instruction. This theory is confirmed with a number of practical examples.

Key words: educational process, physics, emotional value, personal, suggestopedagogical.

Рекомендовано до друку.

Канд. пед. наук, проф., член-кореспондент АПСН В.І. Тищук.

Одержано редакцією 01.02.2016 р.

УДК: 378. 013 + 371

А.В. ШЕВЧЕНКО

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОГНІТИВНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО КРИТЕРІЮ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ТИЛУ

Резюме. В статті висвітлено можливості та доцільність впровадження інтерактивних технологій у навчальний процес вищих військових навчальних закладів для ефективного формування показників когнітивно-пізнавального критерію фахової компетентності майбутніх офіцерів тилу. Розкрито сутність та авторське бачення практичних шляхів впровадження інноваційних технологій, які впливають на розвиток професійно значущих якостей та особистісних рис курсанта військового вузу. Представлено класифікацію та охарактеризовано головні властивості й ознаки, які розкривають сутність інтерактивних технологій з огляду на вдосконалення фахової компетентності майбутніх офіцерів тилу під час навчання.

Ключові слова: інтерактивні технології, майбутні офіцери тилу, фахова компетентність, класифікація, переваги, функції.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Безумовний той факт, що в умовах сьогодення майбутні офіцери Збройних Сил України (ЗСУ), які навчаються у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ), повинні володіти високим рівнем фахової компетентності для виконання поставлених перед ними ратних завдань. Нагальною вимогою сьогодення є формування нової генерації офіцерів тилу ЗСУ, які базуються на високому рівні професіоналізму, адже саме на них покладено завдання щодо ефективної життєдіяльності української армії. Серед вагомих завдань вищої військової освіти є підготовка офіцерів тилу, які здатні до організаційно-управлінської, планово-економічної, проектно-аналітичної діяльності у сфері управління військовими частинами та підрозділами. Виходячи із наведених аргументів, виникає нагальна потреба у проведенні кардинального оновлення навчального процесу у ВВНЗ, які готують фахівців за спеціалізаціями «Речове забезпечення підрозділів (частин, з'єднань)», «Продовольче забезпечення підрозділів (частин, з'єднань)», «Забезпечення військ (сил) ракетним паливом, паливом і мастильними матеріалами» на основі введення інновацій у професійну підготовку.

Майбутнім офіцерам тилу ще під час навчання необхідно навчитися займати активну життєву позицію та оволодіти вміннями самореалізації у якості військових професіоналів. Одним із найбільш оптимальних варіантів у зазначеному напрямку, на нашу думку, є запровадження у навчально-виховний процес ВВНЗ інтерактивних технологій, які будуть спрямовані на досягнення переважною більшістю курсантів високого рівня теоретичних знань та впливатимуть на формування показників когнітивно-пізнавального критерію фахової компетентності майбутніх офіцерів тилу. Запровадження у навчально-виховний процес ВВНЗ інтерактивних технологій розглядається військовими педагогами у якості найбільш ефективної альтернативи традиційним методам, які базуються на пояснювально-ілюстративних підходах.

© А.В. Шевченко, 2016

ЗМІСТ

<i>Малафійк І.В.</i> Життя як спалах зірки.	3
<i>Гладкова В.М.</i> Професійний саморозвиток майбутнього фахівця сфери “Людина-Людина”.	5
<i>Руденко В.М.</i> Зміст технічних дисциплін у контексті системної організації технічного знання.	7
<i>Руденко Н.М.</i> Розвиток інтелектуальних здібностей учнів в умовах “акме-школи”.	11
<i>Нечипорук Л.І., Терешко Л.В.</i> Акмеологічні орієнтири формування соціальної компетентності школярів в загальноосвітніх навчальних закладах.	14
<i>Скрипник Н.С.</i> Методичне забезпечення стимулювання у студентів позитивно-активної мотивації до формування й розвитку суб’єктної позиції.	16
<i>Найда Р.Г.</i> Парадигма життєтворчості в акмеологічному розвитку особистості майбутнього фахівця.	19
<i>Дідик Н.М.</i> Оптимізація розвитку професійно значущих характеристик особистісної зрілості майбутніх психологів під час професійної підготовки.	22
<i>Сойчук Р.Л.</i> До питання формування позитивної національної ідентичності як основи національного самоствердження особистості.	24
<i>Бордюк В.М.</i> Акмеологічний підхід до естетичного виховання студентської молоді.	28
<i>Петрук І.С.</i> Розвиток методичної компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів як педагогічна проблема.	31
<i>Сопотницька О.В.</i> Потенціал акмеологічного підходу у формуванні готовності майбутніх вчителів фізичної культури до тренерської діяльності з ігрових видів спорту.	35
<i>Карпенчук С.Г.</i> Мотивація навчальної діяльності на основі сугестопедичного підходу.	38
<i>Ляска О.П., Істомліна-Напорчук А.Г.</i> Активізація саморозвитку майбутнього інженера-педагога в процесі його професіоналізації засобами педагогічного супроводу.	45
<i>Хатунцева С.М.</i> Самореалізація майбутнього вчителя у процесі формування готовності до самовдосконалення.	50
<i>Шевців М.В.</i> Дидактико-інноваційні методи ефективності викладання базових біологічних дисциплін.	55
<i>Мороз Л.В., Дуброва А.С., Трофімчук В.М.</i> Сугестопедія як метод інтенсивного навчання іноземної мови.	58
<i>Зубрик А.Р.</i> Новітні форми та методи роботи у підготовці фахівців із гуманітарних дисциплін.	61
<i>Останчук М.В.</i> Принципи сугестопедагогіки у навчанні школярів фізики.	65
<i>Шевченко А.В.</i> Впровадження інтерактивних технологій для формування когнітивно-пізнавального критерію фахової компетентності майбутніх офіцерів тилу.	68
<i>Горопаха Н.М.</i> Використання ідей Марії Монтессорі в екологізації розвивального середовища інклюзивної групи дошкільного закладу.	71
<i>Марченко О.Г.</i> Модель педагогічної системи формування інноваційного освітнього середовища у вищих військових навчальних закладах авіаційного профілю.	75
<i>Полюхович Н.В., Останчук Н.О.</i> Формування мотивації майбутніх учителів економіки до вивчення інформаційно-комунікаційних технологій.	79
<i>Федорчук В.В., Аліксійчук О.С.</i> Використання інноваційних педагогічних технологій у підготовці майбутніх вчителів музики.	83
<i>Шурин О.І.</i> Особистісно-орієнтований підхід як важлива умова ефективності процесу навчання майбутнього вчителя технологій.	86
<i>Іващенко М.В., Бикова Т.Б.</i> Особливості підвищення ІКТ-компетентності студентів педагогічних вищих навчальних закладів засобами веб-технологій.	89
<i>Лесняк Н.В.</i> Інтегративна мовленнєва складова організації зображувальної діяльності.	93
<i>Дмитришина Н.М.</i> Роль іншомовної комунікативної компетентності у процесі формування конкурентоздатної особистості.	97
<i>Грицай Н.Б.</i> Інноваційні навчальні технології у проведенні екскурсій із біології.	99
<i>Галатюк Т.Ю., Галатюк М.Ю.</i> Методи навчання в контексті розвитку методологічної культури старшокласників під час вивчення природничих предметів.	102
<i>Мардарова І.К.</i> Підготовка вихователів до створення дидактичних відеоматеріалів для дітей дошкільного віку.	105
<i>Богачик М.С.</i> Формування комунікативної компетентності майбутніх учителів англійської мови у контексті компетентнісного підходу.	108
<i>Казначеева Л.М.</i> Формування та розвитку риторичних навичок студентів в умовах вищої освіти.	111
<i>Семенова О.О.</i> Використання інформаційних технологій у процесі формування креативної компетентності майбутніх педагогів-філологів.	114
<i>Гнедко Н.М.</i> Використання віртуального навчально-контролюючого комплексу в освітньому процесі.	117
<i>Стихун Л.П., Стихун Н.В.</i> Місце та роль театральних педагогічних інноваційних технологій у творчому розвитку професійної майстерності вчителя.	119
<i>Шутяк В.Г.</i> Підвищення ефективності вивчення дисципліни “Трудове навчання з практикумом” студентами напряму підготовки “Початкова світа”.	123

Колосюк Л.М. Використання варіативного компоненту в навчальних програмах та планах професійного навчання з метою наближення професійно-практичної підготовки до потреб підприємств-замовників кадрів.	127
Козут Н.М. Проблема компетентнісного підходу в підготовці вчителів початкової школи у дослідженнях науковців німецькомовних країн та України.	129
Туровська І.О. Формування мовленнєвої компетентності у студентів-медиків: психологічний аспект.	132
Капитан Н.Б. Використання хмарних технологій в освітньому процесі сучасного навчального закладу.	135
Костолович Т.В. Особливості формування мовної особистості майбутнього філолога.	137
Романюк А.А. Особливості застосування сучасних засобів наочності у початковій школі в контексті нових педагогічних парадигм.	140
Денисюк Л.В., Данілова Н.Р. Інноваційні технології викладання іноземної мови на немовних спеціальностях у вищих навчальних закладах.	144
Сидорчук Н.Л. Концептуальні основи професійної підготовки майбутніх інженерів-будівельників: рефлексивна парадигма.	147
Відомості про авторів.	151